

**ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම-
ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන උපක්‍රමයක් ලෙස අගයීමක්***

**ඒ. එම්. හේනෝගෙදර
විසිනි**

භූඳිනවීම

දියුණු වෙමින් පවත්නා රටක සංවර්ධන සැලැස්මකින් අපේක්ෂා කරනු ලබන පොදු පරමාර්ථ දෙකකි.

1. ආර්ථික සංවර්ධනය වේගවත් කිරීම හා සංවර්ධන අනුපාතය අඛණ්ඩව ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට උත්සාහ කිරීම.
2. ආර්ථිකයේ සංවර්ධන ප්‍රතිලාභ සෑම අංශයක් වෙතම සාධාණන ලෙස බෙදීයාමට සැලැස්වීම.

මෙම පරමාර්ථ සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල හා සංවර්ධිත රටවල පවත්නා ආර්ථික ගැටළු අනුව වෙනස් වන අතර සකස් කරනු ලබන සැලසුමද එම රටවල පවත්නා ආර්ථික තත්ත්වය මත තීරණය කෙරේ. මෙහිදී මධ්‍යම ආණ්ඩුව මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සමස්ථ ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමේ පියවරක් වශයෙන් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමට සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන රටවල් විසින් පියවර ගෙන ඇත.

දියුණු වෙමින් පවත්නා රටක් වශයෙන් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ මෙතෙක් අනුගමනය කරන ලද ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රියාදාමයන් විමසීමේදී ලක් කෙරෙන මෙම අධ්‍යයනයේ පළමු කොටසින් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් හා එහි පරමාර්ථ විස්තර කෙරෙන අතර දෙවන කොටසින් ශ්‍රී ලංකාවේ මෙතෙක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති හා ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය පිළිබඳ විමර්ශනය කෙරේ. තෙවන කොටස යටතේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන උප ක්‍රමයක් වශයෙන් මෑතක සිට ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම පිළිබඳව විමසීමක් කරනු ඇත.

1. ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම්:

සමස්තයක් වශයෙන් රටක පවත්නා ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රශ්ණ සැලකිල්ලට ගෙන ඉදිරි කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා රටේ සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන ලේඛණයක්

*මෙම ලිපියේ මුල් පිටපත පිළිබඳව දක්වන ලද අගනා විමර්ශනාත්මක අදහස් පිළිබඳව ලේඛකයා ආචාර්ය නෙල්සන් විතානගේ හා ආචාර්ය ජයන්ත පෙරේරා යන මහත්වරුන්ට ස්තූතිය පළකරයි.

වශයෙන් ජාතික සැලැස්ම හැඳින්විය හැකි වුවත්, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලැස්මකින් අදහස් වන්නේ සුවිශේෂ වූ පරිපාලන ප්‍රදේශයක් සඳහා එම ප්‍රදේශයේ පවතින ආර්ථික හා සමාජීය ගැටළු විසඳීම සඳහා අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රියාවලියකි. (ග්ලැසන්, 1978). සමහර විට මෙම ක්‍රියාවලිය ජාතික සැලැස්මේ එක් අරමුණක් විය හැක. මේ නිසා ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලැස්මක් වූ කලී කිසියම් ප්‍රදේශයක කිසියම් කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා ජාතික සැලැස්මේ අදහස් මතම ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන කුඩා සැලැස්මකි. මෙවැනි සැලැස්මක් යම් නිශ්චිත ප්‍රදේශයක්! එම ප්‍රදේශය කෙසේ සංවර්ධනය කරන්නේද යන්න පැහැදිලි කරන ප්‍රකාශනයකි (මිස්රා, 1969) සංවර්ධනය ගමන් කල යුතු මාවත හා දිශාව 2 එමගින් පෙන්වයි. එසේම මෙමගින් ප්‍රාදේශීය මට්ටමෙන් බලපවත්වන අවශ්‍යතා හඳුන්වා දෙන අතර ප්‍රාදේශීය මට්ටමෙන් ජනතාව සංවර්ධනය සඳහා පෙළඹවීමක්ද කරනු ලබයි. ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය සඳහා මුදල් වෙන්කිරීමද එවැනි ලේඛණයකින් පෙන්නුම් කරන අතර මේ නිසා ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුමක් යනු ජාතික සැලැස්මට සම්බන්ධ වෙමින් ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ අපේක්ෂාවන් ඉටු කර ගෙන යනු ලබන ආයුධයක් වශයෙන් හැඳින්විය හැකිය. (මසාහිනෝ, 1979). ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන ජනගහනය ප්‍රදේශීය සැලසුම් සකස් කිරීමේදී ඉතා වැදගත් සාධකයක් වශයෙන් බලපානු ඇත.

ක්‍රියාකාරීත්වය අරමුණු හා පරමාර්ථ අනුව ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් කොටස් කර දැක්විය හැක. ඒ අනුව ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් වල අරමුණු අනුව සැලසුම් වර්ග 2 ක් හඳුනා ගත හැක.

1. සෘජු පෙළඹවීම් මේ යටතේ ආර්ථිකයේ ප්‍රදේශ අතර පවත්නා අසමානතා දුරු කිරීම සඳහා සැලසුම් සකස් කෙරේ.
2. වක්‍ර පෙළඹවීම් මේ යටතේ ආර්ථික සංවර්ධනය වේගවත් කිරීම සඳහා සැලසුම් සකස් කිරීම සිදු කෙරේ.

මෙයින් පළමු ලක්ෂ්‍යය බොහෝ විට සංවර්ධනය වූ රටවල් ඇසුරෙන් දැකිය හැකි අතර දෙවන ලක්ෂණය සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල් ඇසුරින් දැකිය හැක. කෙසේ වුවත් සෘජු හා වක්‍ර වශයෙන් කරනු ලබන පෙළඹවීම් කාරකයන් දෙකෙන්ම කරනු ලබන්නේ ආර්ථිකයේ අසමානතා නැති කිරීම හා සංවර්ධනය වේගවත් කිරීම සඳහා සෘජු හා වක්‍ර වශයෙන් කරනු ලබන බලපෑමකි,

ක්‍රියාකාරීත්වය අනුව ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් වර්ග දෙකක් හඳුනා ගත හැකිය.

1. මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ පවත්නා ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති වෙනස් නොකොට එම ප්‍රතිපත්ති වලට අනුකූල ලෙස ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.
2. නවෝත්පාදන සැලසුම් කරනය පවත්නා ආර්ථික රටාව සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් සකස් කිරීම.

මෙයින් මධ්‍යම ආණ්ඩුව ක්‍රියාත්මක කරන ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති වලට අනුකූල වන අන්දමින් හා අවශ්‍ය විටදී නවෝත්පාදන කටයුතු සඳහා ගැලපීම් කරනු ලබන ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන

1. Homogeneous Area
2. Guidline and direction
- 3 Stimulus

ප්‍රතිපත්ති ලංකාවේ දැකිය හැකිය. එසේම සැලැස්මක පවත්නා අරමුණු අනුව ඒක හෝ බහු අරමුණු සැලසුම් කරනය4 වශයෙන්ද ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විධි අනුව මාර්ගෝපදේශාත්මක සැලසුම් හා විධානගත සැලසුම් කරනය5 වශයෙන්ද ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැසුම් වර්ග කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් බොහෝ විට බහු පරමාර්ථ මත සැලසුම් කර ඇති අතර මාර්ගෝපදේශාත්මක ලක්ෂණ මෙන්ම විධානගත ලක්ෂණ වලින්ද යුක්තවේ.

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් ප්‍රතිපත්තිවල මෙහෙය වීම අනුච්ඡි අන්තර් ප්‍රාදේශීය සැලසුම්6 හා එක් ප්‍රදේශයක් තුළම ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අන්තර් ප්‍රාදේශීය සැලසුම්7 වශයෙන් ද වර්ග කල හැකි අතර දිස්ත්‍රික්කයේ විවිධ අවශ්‍යතා අනුව විවිධ ක්‍ෂේත්‍රයන් යටතේ සමපත් බෙද හැරීම අන්තර් ප්‍රාදේශීය සැලසුම් යටතේ සිදුකෙරේ. ප්‍රදේශයේ පරිසරය හා ජනතාව අතර සාර්ථක සබඳතාවයක් යොධ නැගීම මින් තෙරෙන අතර විශේෂයෙන්ම නිවාස සැදීම පාරවල් සැදීම වැනි පොදු සේවා පහසු කම් සැපයීම මෙහිදී සලකා බැලේ. ජනාධික නගර වල ආර්ථික අපිරිමැසුම් නැතිකිරීම හා නව ආයෝජන ක්‍රියාවලින් ඇතිකිරීමටද මෙහිදී අපේක්‍ෂා කෙරේ. එසේම දියුණුවෙන් අඩු නගර වල ආර්ථික වශයෙන් පහත්ම ආදායම් ලබන කොට්ඨාශවල ජීවන මට්ටම ඉහළ දැමීමට පියවර ගැනීම ද කලාපය තුළම ක්‍රියාත්මක කරන සැලසුම් වලින් මූලික වශයෙන් අපේක්‍ෂා කරනු ලබන කරුනකි. අන්තර් ප්‍රාදේශීය සැලසුම් වලින් අපේක්‍ෂා කරන්නේ කලාප අතර සමපත් බෙදීයාමට සලස්වා ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ආර්ථික සමතුලිතතාවය ඇති කිරීමයි. කුලිත වර්ධනය8 යන අදහස මෙහිදී විශේෂයෙන්ම සැලකිල්ලට භාජනය කරනු ලැබේ. පිරිහුණු කාර්මික නගර නැවත කාර්මිකරණය සඳහා පෙළඹවීම මෙහිදී සිදුකෙරෙන අතර මෙයින් පැහැදිලි වන දෙයක් නම් කලාපයක් තුළම සිදු කරනු ලබන ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය හා අන්තර් කලාපීය සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය එකිනෙකට ඒකාබද්ධව ක්‍රියාත්මක කල යුතු බවයි. එසේ නොකළහොත් කලාපයක් තුළදී සිදුවන ආර්ථික සංවර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ නිසි ලෙස ප්‍රදේශය පුරා බෙදී නොයාමෙන් අයථා ප්‍රතිවිපාක ඇති විය හැක.

2. ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය

1948 න් පසු ලංකාවේ සංවර්ධන අත්දැකීම් පරීක්ෂා කරන විට පැහැදිලි වන්නක් නම් ලංකාවේ දල ජාතික නිෂ්පාදිතය වර්ධනය වීමේ වේගය හෙවත් ආර්ථික වෘද්ධිය සිදුවී ඇත්තේ සැලසුම් වල අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා පහත් අගයකිනි. දියුණු රටවල් සමඟ පමණක් නොව දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල් හා සසඳන කලද ශ්‍රී ලංකාව අයත් වනුයේ ලොව ඉතාමත් පහත් ආදායම් මට්ටමක් ඇති රටවල් ගනයටයි. නිදහසින් පසු පසුගිය අවුරුදු 35 පමණ කාලයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනය සෙමින් සිදුවී ඇති බව මෙම සංඛ්‍යා ලේඛණයෙන් පැහැදිලි වේ.

- 4. Multi or single objective planing
- 5. Indicative and Imperative planing
- 6. Inter Regional Planing
- 7. Intra Regional planing
- 8. Balance Groth

වගු අංක 1 - ජනගහනයට සාපේක්ෂ ආර්ථික වර්ධන වේගය (1950 - 81)

කාලය	සාමාන්‍ය වර්ධන අනුපාතය (%) (1)	සාමාන්‍ය ජනගහණ වර්ධන අනුපාතය% (2)	සත්‍ය වර්ධන* අනුපාතය (%) (1) - (2)
1950 - 60	3.4	2.4	1.0
1960 - 70	4.5	2.4	2.1
1970 - 77	3.0	1.6	1.4
1977 - 81	5.6	1.8	3.8

මූලය :- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවාර්තා

මෙම සංඛ්‍යා ලේඛණය අනුව පසුගිය කාලයේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන අනුපාතය හා ජනගහන වර්ධන අනුපාතිකය සසඳා බලන කල 1950 - 60 දශකයේ සත්‍ය වර්ධනය වූයේ 1.0% කි. එය 1960 - 70 දී 2.1% ක් වූ අතර 1970 - 77 කාලයේ 1.4 ක් විය. 1977 - 81 කාලයේ 2.8 දක්වා වැඩිවිය. සත්‍ය ආර්ථික වර්ධන අනුපාතය උච්චාවචනය වීමත් පෙන්වුම් කලත් සාමාන්‍ය ආර්ථික වර්ධන අනුපාතය ක්‍රමයෙන් වැඩි වී ඇති ආකාරයක් පෙන්වුම් කරයි. පසුගිය කාල පරිච්ඡේදය දශක 3 කට සාපේක්ෂව සසඳා බලන විට එම තත්වය පැහැදිලි ව පෙනේ. සමස්ථයක් වශයෙන් 1950 - 77 පරිච්ඡේදය සැලකිල්ලට ගත් කල මෙම කාලයේ සාමාන්‍ය ආර්ථික වර්ධන අනුපාතිකය වූයේ 3.9% කි. මෙම කාලයට සම්බන්ධව 2.3% ක සාමාන්‍ය ජනගහන වර්ධන අනුපාතය හා සසඳා බලන විට පසුගිය අවුරුදු 30 කට ආසන්න කාල පරිච්ඡේදයක් තුල සත්‍ය ජාතික ආදායම වර්ධනය වී ඇත්තේ 1.6 ක් පමණ වේගයකිනි. මෙවැනි සුළු ආර්ථික වර්ධන අනුපාතයක් යටතේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික නිෂ්පාදිතය දෙගුණ වීමට තව බොහෝ කාලයක් ගත වේ. දියුණුවෙමින් පවත්නා රටකට මෙම වේගය ප්‍රමාණවත් නොවේ. ජපානය තම ආර්ථික සංවර්ධනය ලගාකර ගත් අවස්ථාවේදී එරට ජාතික ආදායම 8% ක පමණ ඉහළ අනුපාතිකයක් තබාගත් නිසා අවුරුදු 9 ක වැනි කාල පරිච්ඡේදයකදී එරට ජාතික ආදායම දෙගුණ කිරීමට හැකි විය. වර්තමානයේ සීග්‍ර යෙන් දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල් වන දකුණු කොරියාව, සිංගප්පූරුව, වැනි රටවල් පවා ජාතික ආදායම 8% බැගින් ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.

සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටක් වන ශ්‍රී ලංකාව තවමත් කෘෂිකාර්මික රටකි. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික නිෂ්පාදිතයෙන් කෘෂි අංශයෙහි දායකත්වය තව දුරටත් 25 ක් පමණ වන අතර කාර්මික හා සේවා අංශයන් කරා ව්‍යාප්ත වීම සිදුවන්නේ ඉතාමත් හෙමිනි. රටේ මුළු සේවා නියුක්තිය සලකා බලන විට 50 ක් පමණ කෘෂි අංශයෙහි නියලි සිටිති. මුළු වෙළෙඳ අපනයනය වලින් 65% ක්ම කෘෂි අංශයෙන් ලැබෙන අතර මුළු ජනගහණයෙන් 70% ක් පමණ වාසය කරන්නේද ග්‍රාමීය අංශයේය. මේ නිසා රටේ ජාතික නිෂ්පාදිතය තීරණය කිරීමේදී ප්‍රමුඛ

*සාමාන්‍ය වර්ධන අනුපාතය සහ සාමාන්‍ය ජනගහන වර්ධන අනුපාතයේ වෙනස සත්‍ය වර්ධන අනුපාතය වශයෙන් මෙම ලිපියේ මින්පසු භාවිතා කෙරේ.

ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මෙම යෝජනා ක්‍රමය කොටස් 2 කට බෙදා ඒ අනුව මුදල් වෙන්කොට ඇත. වාරිමාර්ග ජලපාලනය හා උස්සාන වාරිමාර්ග, පොල් සංවර්ධන හා සුළු අපනයන හෝග වගාව, කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති කටයුතු, කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් හා වෙනත් සේවා, ග්‍රාමීය මංමාවත්, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වලට ජලය සැපයීම, කෘෂිකාර්මික ණය, භූගත ජල පරීක්ෂණ කටයුතු, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපණය, ග්‍රාමීය විදුලිබල යෝජනා ක්‍රම හා සත්ව පාලනය මෙම කොටස් වේ. මෙම යෝජනා ක්‍රමය සඳහා රු; හතලිස් හය කෝටි පනස් ලක්‍ෂයක් (465,000,000) වෙන්කොට ඇති අතර ඉන් රුපියල් කෝටි නිස් එකක් (310,000,000) ලෝක බැංකුවෙන් ලැබෙන අතර ඉතිරි මුදල ලංකා ආණ්ඩුව මගින් යෙදවූ ඇත.

මාතර දිස්ත්‍රික්කය

මෙම ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රම විධිය කුරුණෑගල ව්‍යාප්තියට වෙනස් වන අතර සිව් අවුරුදු කාල සීමාවක් සඳහා ක්‍රියාත්මක වන මෙම වැඩ පිළිවෙල ලිඛිත එකක් නොවේ. ජාත්‍යන්තර සිඩා ආයතනයෙන් මේ සඳහා මුදල් ලැබේ. රුපියල් කෝටි 10 ක් මේ සඳහා වෙන්කර ඇත. 1979 සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලද මෙම ව්‍යාපෘතියේ 1979 සහ 1980 වර්ෂය සඳහා ක්‍රියාත්මක කරන ලද උප කොටස් 13 ක් පමණ තිබේ. කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන කටයුතු, සුළු තේ වතු හිමියන් දියුණු කිරීම සත්ව පාලන සංවර්ධන කටයුතු, වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය, ධීවර කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම මහා මාර්ග සංවර්ධනය, අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය පුහුණු කිරීමේ කටයුතු, සෞඛ්‍ය, සුළු අපනයන හෝග වැඩ සටහන්, විවිධ සේවා සමුපාකාර කටයුතු, වන සංරක්ෂණ හා ග්‍රාමීය සංවර්ධනය මීට අදාළ වේ.

හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය,

1979 දී ආරම්භ කරන ලද මෙම සැලැස්ම යටතේ සංයුතීන් 9ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. කිරිම ඔය නිමන වාරිමාර්ග සංවර්ධනය වැව් පුනරුත්ථාපනය, පටපණු කර්මාන්තය හා වනසංරක්ෂණය, ජල සම්පාදන ක්‍රම, භූගත ජල සමීක්ෂණ කටයුතු ආරම්භ කිරීම ආදිය මේ යටතේ දී වැදගත් වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සකස් කරන ලද නිශ්චිත සැලැස්මක් දක්නට නැත. නෝර්වේ රටෙහි ආධාර ලබන මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා රුපියල් ද. ල. 260 ක් වෙන්කර ඇති මෙම යෝජනා ක්‍රමය යටතේ සමාජීය කටයුතු උදෙසා කරනු ලබන ආයෝජන ඉතා අඩුය.

නුවර එලිය දිස්ත්‍රික්කය

නෙදර්ලන්ත ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මක වන්නේද හම්බන්තොට යෝජනා ක්‍රමය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ප්‍රති-ත්ති මය. මේ සඳහා රු. ද. ල. 150 ක් දැනට දෙන්මකට ඇති අතර යෝජනා ක්‍රමය යටතේ වාරිමාර්ග කටයුතු සුළු අපනයන හෝග සංවර්ධනය කුඩා තේ වතු සංවර්ධනය හා වන ප්‍රති රෝපන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිකාලයේදී ක්‍රියාත්මක කළහැකි වැඩ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් දැනටමත් සමීක්ෂණ කටයුතු නිමවෙමින් පවතී.

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය.

ලෝක බැංකු ව්‍යාපෘතියක් වශයෙන් 1981 ආරම්භ කරන ලදී. මේ සඳහා රු. ල. 337ක් ප්‍රතිපාදනය කොට ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ පහත සඳහන් ක්‍රියාවලිය ඉටු කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ඇත. සුළු අපනයන හෝග සංවර්ධන, පටපණු කර්මාන්තය ඇතිකිරීම කෘෂිකර්මික ණය සැපයීම කෘෂිකාර්මික උපකරණ සේවා, සත්ව පාලන කටයුතු, වන ප්‍රති

රෝපන, ග්‍රාමීය ජලසම්පාදනය මෙහිදී ඉතා වැදගත් වනු ඇත. එමෙන්ම ග්‍රාමීය ජනතාවගේ සමාජ සුභ සාධන සේවාවන් දියුණු කිරීමටද මෙහිදී අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය.

ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ 1981 දී ආරම්භ කරන ලද මෙම ව්‍යාපෘති යටතේ රු. ද. ල. 397 ක මුදලක් ප්‍රතිපාදනය කොට ඇත, ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වී ඇත්තේ නිෂ්පාදන හා සේවා නියුක්තිය කෙරෙහි වැඩි අවධානය යොමුකල හැකි සෘජු නිෂ්පාදන ක්‍රම ආරම්භ කිරීමයි. මෙම ව්‍යාපෘති යටතේ පොල් වගාව දියුණු කිරීම, කෘෂිකාර්මික ණය සේවා සැපයීම කෘෂිකාර්මික උපකරණ සේවා පැවැත්වීම' සත්ව පාලන කටයුතු, වන ප්‍රතිරෝපනය, ධීවර කර්මාන්ත දියුණු කිරීම වාරිමාර්ග හා ජල සම්පාදන ක්‍රම දියුණු කිරීම, ගුණ ජල සමීපත් සේවීම, ග්‍රාමීය ජල සම්පාදනය ග්‍රාමීය හා විදුලි බල සැපයීම, සෞඛ්‍ය සේවාවන් දියුණු කිරීම දැනී ක්‍රියාවලියන් රාශියක් සඳහා මුදල් වෙන්කොට ඇත.

බදුල්ල, මන්නාරම, වවුනිවාව, මොනරාගල හා රත්නපුර දිස්ත්‍රික්ක සඳහා ව්‍යාපෘති සකස් කෙරෙමින් පවතින අතර එම යෝජනාක්‍රමයන් ගෙන්ද වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇත්තේ කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය නැංවීමත් ආදායම හා සේවා නියුක්තිය ඉහළ දැමීම සඳහාත්ය.

සමාලෝචනය

ග්‍රාමීය සංවර්ධන උපක්‍රමයක් වශයෙන් දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක 06 ක පමණ ක්‍රියාත්මක වන හා තවත් දිස්ත්‍රික්ක 05 ක් සඳහා සැලසුම් සකස්කර ඇති ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම වලින් අපේක්ෂා කරනුයේ ග්‍රාමීය ආර්ථිකය ඉහළ නංවන අතරම සමස්ථයක් වශයෙන් මුළු ආර්ථිකයම වේගයෙන් සංවර්ධනය කිරීමයි. අපේක්ෂිත ඉලක්කය සම්පූර්ණ යෙන්ම රැඳෙන්නේ සැලැස්මේ ක්‍රියාකාරීත්වය මත වන අතර මෙම ඉලක්ක සම්පූර්ණ කර ගැනීමේදී අහඹුත්තර වශයෙන් මෙන්ම බාහිර වශයෙන්ද යම් බලපෑම් ඇතිවිය හැක. කෙසේ වුවත් සැලැස්මේ අවසාන ප්‍රතිඵලය විය යුත්තේ ග්‍රාමීය ආර්ථිකය ඉහළ දැමීමයි. මෙතෙක් ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුම් වල දුර්වලතාවයන් මග හැර වීමක් වශයෙන්ද ග්‍රාමීය අංශයේ සංවර්ධන කාර්ය සඳහා යොදාගත හැකි සෘජු වැඩ පිලිවෙලක් වශයෙන්ද සැලකිය හැකි ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම ආර්ථිකමය වශයෙන් රටට එලදැයි යෝජනා ක්‍රමද යන්න සොයාබැලීම වියදම් ප්‍රතිලාභ වැනි විග්‍රහයකින් කළ හැකි වුවත් සෑම ව්‍යාපෘතියක්ම ක්‍රියාත්මක අවධියේ පවතින නිසා එම කාර්ය සර්ව සාධාරණ අත්දැකීම් කළ නොහැකි වනු ඇත. එහෙත් මෙවැනි ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමයකදී සැලකිය යුත්තේ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ වලට වඩා සමාජමය ප්‍රතිලාභයයි. එනම් යෝජනා ක්‍රම නිසා මුළු සමාජයටම සිදුවන සමාජ ප්‍රතිලාභයයි, මේ නිසා මෙවැනි යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආර්ථිකමය වශයෙන් රටට අධික පිරිවැය දයක වුවත් ඉන් ලැබෙන සමාජමය ප්‍රතිලාභ ඉහළ නම් එවැනි යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කල යුතුය.

ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමවල මූලික ඉලක්කය වන්නේ ආර්ථිකමය වශයෙන් පහත් මට්ටමක සිටින වරප්‍රසාද අඩු පිරිසයි. ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු ජනගහනයෙන් අධිකව ආසන්න ප්‍රමාණයක් අන්ත දුගී භාවයෙන් පෙළෙන අතර මොවුන්ගෙන් 68% ක්ම වාසය කරන්නේද ග්‍රාමීය අංශයේය. මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති හා සුභසාධක ප්‍රතිපත්ති වලින්ද දැඩි අවධානයක් යොමුකර ඇත්තේ මෙම පිරිසට වුවත් ග්‍රාමීය මට්ටමේ දිලීදු බවේ කැපීපෙනෙන අඩුවීමක් මෙන්ම දැකිය නොහැක. (රිවඩ්ස් සහ ගුනරත්න, 1981). එම තත්වය අංක 03 ලේඛනයෙන් පෙන්වුම් කෙරේ.

ලේඛන අංක 03 - ශ්‍රේණි ගත කණ්ඩායම් අනුව ආදායම් ව්‍යාප්තිය 1973 හා 1978 / 79

	නාගරික අංශය		ග්‍රාමීය අංශය		වතු අංශය	
	1973	1978/1979	1973	1978/79	1973	1978/79
අඩුම ආදායම ලැබූ 20%	6.39	3.34	5.35	3.49	7.51	7.73
2 වැනි ආදායම ලැබූ 20%	10.74	8.49	11.60	8.60	11.73	13.21
3 වන ආදායම ලැබූ 20%	16.13	13.24	16.95	14.11	14.90	16.76
4 වන ආදායම ලැබූ 20%	22.42	19.26	23.89	20.82	20.65	22.22
ඉහළ ආදායම ලැබූ 20%	45.32	55.67	42.77	52.98	45.21	40.07
මධ්‍යම පංතික ආදායම ලබන්නන්	255.07	538.07	197.17	428.64	87.55	252.48
ගිණි සංභ්‍රාණකය	0.40	0.51	0.37	0.49	0.37	0.32

මූලය:- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණය 1978 / 79

මෙම ලේඛනයට අනුව මධ්‍යයම පංතියේ ආදායම් ලබන්නන්ගේ ප්‍රමාණය ග්‍රාමීය හා වතු අංශයට වඩා නාගරික අංශයේ ඉහළ බව පෙනේ. එසේම ඉතාම ඉහළ ආදායම් ලබන පිරිස වැඩි වශයෙන් නාගරික අංශයට සංකේන්ද්‍රය වී ඇති බවත් පෙනේ. සමස්ථයක් වශයෙන් පහළම හා තරමක් ඉහළ ආදායම් ලබන්නන්ගේ ප්‍රමාණය වතු හා ග්‍රාමීය අංශවල වැඩි බව පැහැදිලි වේ. එසේම ගිණි අනුපාතය සලකන කල ග්‍රාමීය අංශයේ ආදායම් ව්‍යාප්තියේ අසමාන තාවය ඉතා සීග්‍රයෙන් ඉහළ ගොස් ඇති බවත් පෙනෙනු ලබයි. එය 1973 දී 0.37 සිට 1978 / 79 දී 0.49 දක්වා වැඩි වී ඇත. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ඉලක්ක ගත කණ්ඩායම් වශයෙන් ග්‍රාමීය අංශයේ ඉතා දිළිඳු කොටස් සලකන විට ඔවුන්ගේ ආර්ථික තත්වය වෙනස් කිරීම සඳහා මෙතෙක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ආර්ථික සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති සඵල අත්දැකීම් ක්‍රියාත්මක වී නොමැති බවයි.

ඉලක්ක කණ්ඩායම් වල ජීවන මට්ටම වැඩි කිරීම සඳහා ඒකාබද්ධ යෝජනා ක්‍රම යටතේ පොදු කාර්ය සේවාවන් 12 දියුණු කිරීම, ගොවීන්ට සහනාධාර සඳහා ණය ලබා දීම, වගාවන් සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් හා පහසුකම් ලබාදීම වැනි උපක්‍රම ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබුවත් ඇත්ත වශයෙන්ම ඉලක්ක කණ්ඩායම් වෙත එම වාසි ගලා යාමට නම් ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන වැඩි කරන අතරම ඒ සඳහා හොඳ වෙළඳපලක් හා මිළ මට්ටමක්ද ඇති කල යුතුය. එහෙත් ලැබෙන එලදව අලෙවිකිරීමට ඇති බාධා අවශ්‍ය උපකරණ මිළදී ගැනීමට දුෂ්කරතා පවතී නම් ඉලක්ක කණ්ඩායම් වෙත ගලා යායුතු සංවර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ ඔවුන්ට ලැබෙන්නේ මඳ වශයෙනි. එම ප්‍රතිලාභ බොහෝ දුරට ආර්ථිකමය වශයෙන් ශක්තිමත් කණ්ඩායම් වෙත ගලා යාමෙන් ආර්ථික විෂමතාවය තවත් වැඩි විය හැකිය. බොහෝ විට දුප්පත් ගොවීන්ට ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ක්‍රියා පිළිවෙල ගැන අවබෝධයක් නොමැතිකමද ඉලක්ක කණ්ඩායම් වෙත කිසි ලෙස ප්‍රතිලාභ ගලා නොයාමට එක් හේතුවකි. මෙම තත්වය යටතේ ඒකාබද්ධ ක්‍රමය තුලින් අවධාරනය කරන ඉලක්ක කණ්ඩායම් වල ජීවන මට්ටම ඉහළ දැමීමට නම් ග්‍රාමීය ආර්ථික

මට්ටම වැඩි කිරීමට පියවර ගත්තා අතර එම ආර්ථික වාසි ගොවීන්ටම ලැබෙන ආකාරයට සාධාරණ අලෙවි ක්‍රමයක් සකස් කිරීම සහනාධාර ආදිය ගැන අවබෝධයක් ගොවීන්ට ලබා දීම හා යෝජනාක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සුළු ගොවීන්ට ඇතිවන විවිධ දුෂ්කරතාවයන් නැතිකිරීම වැනි පියවර රාශියක් ගත යුතුය.

ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සෑම ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමයක් මගින්ම වැඩිපුර අවධානය යොමුකර ඇත්තේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයන් ඉහළ දැමීමයි. මෙහිදී සම්පූර්ණ යෙන්ම කාර්මික අංශය අමතක කර ඇති අතර එය ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් බිහිකල හැකි රැකියා අවස්ථාවන් වැඩි කිරීමට ඔහන් බාධාවක් වී ඇත. විශේෂයෙන්ම ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් දැනට දියුණුවී ඇති ග්‍රාමීය කර්මාන්ත කරනය ක්‍රමවත් ආකාරයෙන් දියුණුකොට ග්‍රාමීය ආදායම් මට්ටම වැඩිකිරීමට පියවර ගන්නේ නම් එය වඩාත් සාර්ථක වනු ඇත. කෘෂිකාර්මික අංශය පදනම කරගත් කර්මාන්ත ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් ඇති කිරීම පහසුවන අතර එමගින් කෘෂි අංශය මෙන්ම කාර්මික අංශයද සමාන ලෙස දියුණු කිරීමට අවස්ථාවක් සැලසේ. මින් කුලීන වර්ධනය යන අදහස ඉටු කර ගැනීමට පහසුවනු ඇත. දැනට ක්‍රියාත්මක වන බොහෝ සංවර්ධන සැලසුම් යටතේ කර්මාන්ත ඇතිකිරීමට හැකියාව ඇතත් සැලසුම් කරුවෝ ඒ පියවර ගෙන නොමැත. උදා:- කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පොල් වගාව දියුණුකිරීමට පියවර ගැනීම කුරුණෑගල ව්‍යාප්තියේ ප්‍රධාන අංශයකි. ඒ යටතේ පොල් වගාව දියුණු කිරීමට අදහස් කරනු ලැබුවත් වැඩිවන ඵලදාව නිසිලෙස උපයෝජන කිරීමට ප්‍රතිපත්ති සකස්කොට නොමැත. පොල් වගාව ආශ්‍රිතව සුළු පරිමාන වශයෙන් මෙන්ම මහා පරිමාන වශයෙන්ද කර්මාන්ත ඇතිකල හැකිවුවත් ඒ සඳහා මෙතෙක් ව්‍යාපෘතිය යටතේ පියවරක් ගෙන නොමැත. අත්යන්ත්‍ර පෙහෙකර්මාන්තය, වෙස්මුහුණු කැපීම, සම්ප්‍රදයික කලා නිර්මාන වැනි ග්‍රාමීය කර්මාන්ත විශාල වශයෙන් ගම්මට්ටමින් ඇතිකිරීමෙන් ග්‍රාමීය සේවා විසුක්තිය අඩුකල හැකි අතර එමගින් රැකියාවන් සොයා දීනපතා නගරයට ඇදීවන ගමේ තරුණ කොටස් රඳවා ගැනීමටද අවස්ථාවක් සැලසේ.

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා ශිල්ප ක්‍රම (බොහෝ දුරට) ප්‍රාග්ධනසුක්ෂම වන තරමට දිස්ත්‍රික්කය සඳහා යොදවනු ලබන මුදල් වල ප්‍රතිලාභ ලැබෙන්නේ ග්‍රාමීය ජනතාවට නොව එම ශිල්ප ක්‍රම හා යන්ත්‍ර සූත්‍ර අයිති රටවලටය. විශේෂයෙන්ම ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාරය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන වාරිමාර්ග පුනරුත්ථාපන හා භූගත ජලය කැනීම වැනි කටයුතු ශ්‍රම සුක්ෂම ආකාරයටම ක්‍රියාත්මක කිරීම අපහසු නිසා ප්‍රාග්ධන ශිල්ප ක්‍රම අත්‍යාවශ්‍යම දෙයකි. මෙහිසා එම ශිල්ප ක්‍රම සඳහා ව්‍යාප්තියෙන් වැඩි මුදල් ප්‍රමාණයක් වැය කරන්නේනම් එම මුදල් වල ප්‍රතිලාභ ලැබෙන්නේ ශ්‍රී ලංකා දේන් පිට දේනත් රාජ්‍යයන් වෙතය. මෙම තත්වය ඔහහරවා ගත හැක්කේ රටට ගැලපෙන යෝග්‍ය ශිල්ප ක්‍රම දියුණු කිරීමෙන් වුවත් ඒකාබද්ධ ක්‍රම යටතේ ඒ සඳහා වැඩි අවධානයක් යොමු කර නොමැත.

ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩ පිළිවෙල යටතේ තව දුරටත් තීරණ ගැනීමේ හැකියාව හා එම තීරණ ක්‍රියාත්මක කරවීමේ හැකියාව ඇත්තේ ඉහළ මට්ටමෙනි. මේ නිසා ගම් මට්ටමේ සැලසුම් වල අවසාන තීරණය ඉහළ මට්ටමෙන් ක්‍රියාත්මක වීමේදී එහි සාර්ථකත්වය රඳෙන්නේ එම ප්‍රතිපත්තිවලට ඉහළ මට්ටමෙන් ලැබෙන පිටුවහල හා අනුබලය මතය. ගම් මට්ටමේ සැලසුම් ගමේ අවශ්‍යතාවය මත පදනම් වුවත් එය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බලතල දිස්ත්‍රික් මට්ටමෙන් හා අගනුවරින් සිදුවීම මෙයට හේතුවකි.

ග්‍රාමීය ආර්ථිකය ඉහළ දැමීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබුවත් එම ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා ග්‍රාමීය ජනතාවගේ සහභාගිත්වය මෙතෙක් ලබාගෙන නොමැත.

එනම් ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම යටතේ ගම්බද උගත් හා බුද්ධිමත් ජනතාවගේ සේවය ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන නොමැත. මේ නිසා ග්‍රාමීය උගත් හා ශක්තිමත් පිරිස් රැකියා අපේක්ෂාවෙන් ගමෙන් නගරයට ඇදීයයි. ගමෙන් නගරයට ශක්තිමත් හා බුද්ධිමත් කොටස් ඇදීයාමෙන් ග්‍රාමීය සමාජයේ නිසලෙස ප්‍රයෝජන ගැනීමට පවත්නා හැකියාව අඩුවන අතර නාගරික ප්‍රදේශවල පැවැත්නා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී උග්‍රවේ. මේ නිසා ග්‍රාමීය නාගරික ශ්‍රම පාලනය නතර කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

දිස්ත්‍රික් මට්ටමෙන් පවත්නා රාජ්‍ය මට්ටමේ ආයතන වල ඒකාබද්ධතාවය වැඩි දියුණු කොට එමගින් පහසුලෙස සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් ග්‍රාමීය මට්ටමට යොමු කිරීමට ඒකාබද්ධ සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම යටතේ අපේක්ෂා කරනු ලැබුවත් මේ යටතේ ග්‍රාමීය ජනතාවගේ සමාජීය හා සංස්කෘතික මට්ටම සැලකිල්ලට ගෙන නොමැත. මේ නිසා ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී විවිධ දුෂ්කරතා පැන නගින අතර සමාජයේ හෝ සංස්කෘතික ඒකාබද්ධතාවය දිස්ත්‍රික්කය තුළ ඇති කිරීමට පියවර ගැනීම ඉතාම වැදගත්ය.

එසේම දිස්ත්‍රික්කයක සමස්ත ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය සලකන විට දිස්ත්‍රික්කයේ පවත්නා සෑම ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියක්ම රාජ්‍යය අංශය යටතේ බිහිකරන ලද ඒවා නොවේ. සෑහෙන දුරට පෞද්ගලික අංශයද දිස්ත්‍රික් මට්ටමෙන් ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය සඳහා සම්බන්ධ වී ඇති අතර ඔවුන්ගේ සහයෝගය හා සබඳතාවය ලබාගැනීම සඳහා ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන ක්‍රමය යටතේ අපේක්ෂා කර නොමැත. පෞද්ගලික අංශයක් සමඟ ඒකාබද්ධ කරනයක් ඇතිකිරීම ප්‍රදේශයේ සමාජයේ ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේදී වඩාත් වාසි දායක විය හැක.

දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමෙන් සැලැස්මේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් හා නිලධාරීන් නොමැතිකම දැනට දිස්ත්‍රික් කිහිපයකම ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ව්‍යාපෘති වල පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකි ප්‍රශ්ණයකි. මේ නිසා දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමෙන් පවත්නා සමාජයේ නිසි ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට බඩාවක් වී ඇත. (ගුණවර්ධන සහ වන්දුසිරි 1981) මෙම තත්වය කුරුණෑගල ව්‍යාපෘතියෙන් පැහැදිලිව පෙනේ. ඒකීය ව්‍යාපෘති සේවාවක් ඇති කිරීම කුරුණෑගල ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපේක්ෂා කලත් ඒ සඳහා පුහුණු නිලධාරීන් නොමැති කම ප්‍රශ්නයක් වශයෙන් බලපා ඇත. ඒ ඒ අමාත්‍යාංශය හා රාජ්‍ය ආයතනවල සේවකයන් බොහෝ විට තම ආයතනයෙන් තමාට පැවරී ඇති රාජකාරියට පමණක් වගකියන අතර අනෙකුත් සේවාවන් ගැන වගකීමක් භාර ගැනීමට මැලිකමක් දක්වයි. මේ තත්වය යටතේ ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම අපහසුය. මේ සඳහා ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් සැලසුම් වල ප්‍රතිලාභ භුක්ති විදින පිරිස් වල පහසුව සඳහා අවශ්‍ය නිලධාරී මංදිලය වැඩිකළ යුතුය. (ගුණවර්ධන, 1981). ග්‍රාමීය ණය පහසුකම් හා පොල් සහනාධාර සැපයීම වැනි කටයුතු ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් ව්‍යාප්ත කිරීමේදී මෙම පියවර ගැනීම අත්‍යාවශ්‍ය කරුණක් වී ඇත.

මෙම කරුණු අනුව පැහැදිලිවන්නේ ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික පසුබිම අනුව අත්‍යාවශ්‍ය උපක්‍රමයක් බවත් එය තවදුරටත් රටේ අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලපෙන ආකාරයට සකස් කල යුතු බවත්ය. එසේ කිරීමෙන් අපේක්ෂිත ඉලක්කය මුදුන් පමුණුවා ගැනීම එතරම් දුෂ්කර කාර්යක් නොවනු ඇත.

REFERENCES

පීටර් . ජේ . ඊවඩ්ස් සහ විල්බට් ගුණරත්න; ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික අවශ්‍යතා; දිළිඳුකම හා රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතනය කොළඹ (1981).

සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අමාත්‍යාංශය කොළඹ ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරන ලද ප්‍රකාශන හා පත්‍රිකා (1981)

Central Bank of Ceylon - Annual Reports

Central Bank of Ceylon - Economic and social statistics of Sri Lanka vol. 1 No. 1 June 1978.

Gunawardena A. M. T. *et al* (1981) Kurunegala District Rural Development project. An analysis of the project situation. ARTI, Colombo.

Gunawardana A. M. T. and Chandrasiri Athula (1981) Kurunegala District Rural Development Project: A study of Training and visit system of extension. ARTI Colombo.

Gunawardana, P. J. (1981) Agricultural Credit Scheme Under the Kurunegala Rural Development Project: An Evaluation. ARTI Colombo

Hussain S. M. *et al* (1978) preliminary report of the survey of coconut lands in Kurunegala District Ministry of Finance and Planning Colombo. (unpublished)

Glasson J. (1978) An Introduction to regional Planning - Concepts Theory and practice, Hutchinson London. 2nd edition.

Kurunegala Intergrated Rural Development Project - Annual Progress Report (1981) Project office, Kurunegala.

Masahiko H. (1979) Regional Planners and statisticians: A Practical point of view. Statistical Institute for Asia and the Pacific, Tokyo, Japan (occasional papers No. 10.)

Misra R. P. A. (1969) Regional Planning: Concepts Techniques Policies and case studies.; Prasaranga The University of Mysore.

Ministry of Plan Implementation, District Integrated Rural Development programme (1981) Regional Development Division.

Ramanathar K. - District Integrated Rural Development Programme attempts Pragmatic Approach to Development. Economic Review (Jan / Feb 1981) Peoples Bank Research Department Colombo.

Richeter L. E. - Integrated Rural Development ; training for effective implementation. FAO Rome 1979.